

Prygl som straf.

I et og muligt flere dagblade er der fremkommet opfordring til autoriteter og rigsdag om at tage under overvejelse at få voldelige overfald på sagesløs mand straffede, og, hvis de in casu vare straf underkastede, at få straffen skærpet. Foranledning dertil har været de en tid, fortrinsvis i København og nærmeste omegn, hyppigt forekommende overfald på fredelige borgere, uden foranledning fra disses side, og som derfor fik udseende af udslag af ubændig råhed og kåthed, af en lyst til at slå løs og en foragt for den mulige straf, der kunde blive en følge deraf. Som en passende og tillige virksom straf i sådanne tilfælde anbefales prygl. Hvis det kun var i dagbladsartikler, at slige opfordringer og forslag til en forandring af straffebestemmelserne vare fremkomne, vilde der måske være mindre anledning til at komme nærmere ind på sagen; men der er ikke tvivl om, at uvillien mod slige overfald og frygten for, at sådanne tilstande skulde kunne udvikle sig og blive mere almindelige, tilligemed ønsket om at blive sikret derimod er i ikke ringe omfang udbredt i publikum, og at der er en tilbøjelighed til at søge et palliativ mod slige udskejende forstyrrelser af samfundsfreden ved at give forstyrrelsen alvorlige prygl. Deri ligger der en opfordring til at tage spørgsmålet frem.

Det er ikke første gang, at det samme spørgsmål har

været oppe i samme anledning og med samme bestræbelse for at få straffeloven skærpet på det punkt. Det er nu elleve år siden, og den gang nåede sagen frem til rigsdagen. I folketingets møde 7 januar 1882 stilledes følgende forespørgsel af SCHARLING*): Agter ministeren af hensyn til den tiltagende hyppighed af voldelige overfald på sagesløse personer at søge straffelovens § 200**) således ændret, at sådanne overfald, for så vidt de foregå på offentlig gade og vej, kunne blive genstand for offentlig påtale?

Som det fremgår af forespørgslen, forekommer også den gang hyppige overfald på sagesløse personer i foruro-ligende tiltagen. Forhandlingernes gang om forespørgslen var i korthed den, at justitsministeren stillede sig imødekommende ligeoverfor en eventuel lovforandring, der måtte gå ud på, at slige overfald på offentlig gade og vej kunde blive genstand for offentlig påtale, når den overfaldne forlangte det. Under den videre forhandling nævnedes RIMESTAD »prygl« som en mulig hensigtsmæssig straf for sådanne tilfælde og henviste eksempelvis til England, hvor tamp en tid med held anvendtes mod den gang gængse overfald med røveri på offentlig gade, Goos hævdede den almindelige europæiske opinion mod pryglestrafs anvendelse som selvstændigt straffemiddel og henviste til dens afskaffelse hos os. Det egentlige resultat af forhandlingerne var, at intet blev foretaget i retning af en forandring af de påpegede straffebestemmelser, idet de omhandlede overfald atter ophørte af sig selv.

Når spørgsmålet nu kommer frem påny med samme foranledning og samme fordring på en intensiv straf for

*) Se Tidsskriftets årgang 1882, side 112 flg.

**) § 200 lyder således: Den, som overfalder en anden med hug og slag eller anden personlig vold uden dog at tilføje ham sår eller anden skade, bliver, når den fornærmede under en af ham anlagt sag derpå gør påstand, at straffe med bøder, dog at efter omstændighederne straf af fængsel kan anvendes, navnlig når volden har været overlagt.

samme, nemlig prygl, så er det en selvfølge, at en diskussion om det må komme ind i samme spor som for elleve år siden. Forholdene ere nemlig i hovedsagen i væsenlig grad de samme som den gang. De foregåede overfald på fredelige borgere have vel ikke ikke været så talrige, men på den anden side ere de foretagne i tilfælde ved højlys dag og have muligt haft en mere fræk karakter, så at de, som naturligt er, have skræmmet befolkningen op.

Nu er der ganske vist en måde at værgе sig mod den slags overfald på, den nemlig, at de tilfældige øjenvidner tage part i sagen for den overfaldne og give ophavsmanden hans prygl tilbage med rigelige renter. Der er ingen tvivl om, at den slags afstraffelse er den virksomste ligeoverfor »bøllen«, der overfalder, og tillige vil være en advarsel for andre ligesindede, som måtte have lyst til at øve samme spört. Men det ligger ikke således for os danske i almindelighed at skride ind på offentlig gade i en andens sag. Enkelte ville et øjeblik standse og med uvillie se på sagen, de fleste ville gå forbi uden at blande sig i forholdet. Strengt taget vilde situationen vel også falde ind under »at tage sig selv tilrette«, og i hvert tilfælde vilde resultatet af en slig velment afbankning i de fleste tilfælde medføre en anholdelse af de assisterende og mulig idømmelse af en bøde i den offentlige politiret for den udviste gode villie. Med dette for øje ville formentlig de fleste tage i betænkning at yde en medborger sin assistance i en slig situation. Den overfaldne, når han ikke personlig kan vise overfaldet tilbage, har da ikke anden udvej, hvis en politibetjent ikke tilfældig kommer ham til undsætning, end at tage mod de prygl, som den anden vil tilføje ham. Bagefter har han da kun som eneste oprejsning berettigelse til at gøre et privat søgsmål gældende mod overfalderen, som han i de fleste tilfælde ikke kender og af den grund ikke vil kunne føre sag imod.

Det kan jo ikke negtes, at dette forhold er så lidt beroligende lige overfor en tiltagende tilbøjelighed til at overfalde fredelige borgere på alfar gade, idet enhver

beskyttelse derimod fattes samfundets medlemmer. Den eneste beskyttelse, som kan tænkes, er den, at overfalderen anholdes og idømmes en bøde i den offentlige ret for gadeuorden, en bøde, som han vælger at afsone med fængsel. Den, der ved, hvor ringe den slags folk, der begå slige overfald, regne en lille fængselsstraf, vil forstå, at deres straf ikke afgiver nogen beskyttelse mod overfaldet. Ganske vist kan også fængselsstraf idømmes, når overfaldet er overlagt; men det forhold vil forekomme meget sjældnere end det uoverlagte, der går ud over den første den bedste, og det er fortrinsvis mod dette, at beskyttelse skal søges.

Således er i virkeligheden forholdet i spørgsmålet om overfald på sagesløse personer på alfar vej, og det kan jo ikke negtes, at det er af en så mislig karakter, at man kan forstå, at de fredelige borgere i samfundet føle sig berettigede til at forlange en bedre beskyttelse fra lovgivningsmagtens side end den bestående.

Ligesom i 1882 har man også denne gang nævnt »prygl« som den formentlig virksomste straf lige overfor sådanne overfald.

»Ave er god, når den kommer i tide«, siger et gammelt ord. Ave til enhver tid er altså ikke god, og hvad vil »itide« sige? Det må være i god tid, i rette tid. Enhver strafs større eller mindre virkning er betinget af, at den følger så hurtigt som muligt på den strafbare gerning, og den regel gælder først og fremmest om korporlig straf. Derfor er der færre mord i de nordamerikanske stater, hvor lynchjustits finder sted, end i dem, hvor dødsstraf idømmes af domstolene, derfor vilde den afprygling, som øjensvidner til et overfald på alfar vej foretog, være mere virksom til, at overfald bortfaldt, end de prygl, som først skulle imømmes ad lovens vej. De sidstes ringe betydning er jo erkendt ved deres anvendelse efter loven på unge knegte, og denne anvendelse er jo meget almindelig, navnlig ved de københavnske domstole.

Korporlig straf var jo i fortiden en meget anvendt

straf i form af kagstrygning, og hvad var resultaterne af dens anvendelse? En så fuldstændig bevisliggøren af straffens magtesløshed, at man måtte forøge den med livstidsstraf for at væрге samfundet mod de personer, man havde kagstrøget. Et sørgeligere resultat kan man ikke opnå af nogen straf. Den derigennem indvundne erfaring vil for altid i forbindelse med opinionen have banlyst korporlig straf som selvstændig straf for begåede lovovertrædelser. Skulde dens anvendelse kunne tænkes, måtte den kun kunne blive en midlertidig foranstaltning i bestemte tilfælde, som atter måtte falde bort, når tilfældet ophørte, og den måtte tillige have en vis eftertrykkelighed. Men i så henseende overgik næppe nogen korporlig straf spidsrodsstraffen. Selv den afholdt dog ikke dem, der havde gennemgået denne »Gassen laufen«, fra at pådrage sig en eller flere gentagelser.

At råhed avler råhed, er jo også en talemåde, der har sin sandhed; men der gives på den anden side individer, hvis råhed man ikke behøver at frygte for at forøge ved at give dem en dragt prygl. Af det hensyn tror jeg derfor ikke, man skal vise nogen sær sensibilitet, hvis man i tilfælde mente at burde anvende korporlig straf.

Det synes imidlertid i det spørgsmål ikke tænkeligt, at man vil kunne komme til andet resultat, end man kom i 1882, det nemlig, at lade overfald på sagesløs mand på alfar vej blive offentlig påtale underkastet, når den overfaldne forlanger det. Om der i så tilfælde til den af loven foreskrevne straf kunde føjes et vist antal slag tamp, som indledning til den egenlige straf, får stå hen. Dog skal jeg bemærke, at noget lignende ikke var ukendt i fortiden, idet der i en periode gaves den dømte, muligt kun kvinder i tugthuset, pisk en gang om ugen, eller muligt i en anden periode, pisk, hver gang dagen for forbrydelsens udførelse eller domsdagen vendte tilbage; der var også tilfælde, hvor disse pidsk tildeltes med et slag af hver medfange.

Forskellen på forhandlingerne om spørgsmålet, som

det forelå i 1882, og de nuværende forhold vil, som det ses, kun blive den, at man muligt nu kunde komme til at bringe de forholdsregler til virkelighed, som man den gang anså for dem, der lå nærmest. Men det vilde jo også være hovedsagen.

Anvendelsen af prygl som disciplinærstraf i fængsler og strafanstalter er et spørgsmål, der ikke vedkommer det foran omhandlede.

Fr. Stuckenberg.

Fångvårdsmannaföreningen i Finland.

I det sidste numer af nærværende tidsskrifts årgang 1892 fandtes en meddelelse fra direktøren for Åbo tugthus, Werner Hjelmman, om stiftelsen af en fængselsforening, særlig omsluttende ved de forskellige strafanstalter og fængsler i Finland ansatte embedsmænd. Forfatteren angav heri foreningens formål at samle alle Finlands fængselsmænd i fælles bestræbelse for at udvikle landets fængselsvæsen, ligesom han også fremstillede de væsentligste punkter i lovene m. m. Disse love ere blevne stadfæstede af Finlands senat 6 maj f. å., og derved var Fångvårdsmannaföreningen stiftet.

Denne forening afholdt sit første årsmøde fra 19 til 21 september f. å. i Helsingfors, og i maj dette år udsendtes nr. I af foreningens meddelelser, nr. II i august næstefter. Disse meddelelser ere redigerede af direktør Werner Hjelmman, den mand, som utvivlsomt har haft en væsentlig del i foreningens tilblivelse og meddelelsernes udgivelse. Det var også ham, der åbnede mødet. Tilslutningen til foreningen har fra fængselsmændenes side været almindelig, ligesom Finlands overdirektør også er medlem af